

Być dobrym jak chleb

Nr 2 (108)
Czerwiec 2017

Pismo parafii Św. Brata Alberta w Jastrzębiu-Zdroju

“Kościół to nie tylko dom z kamieni i złota...”

Pielgrzymka do Ołomuńca

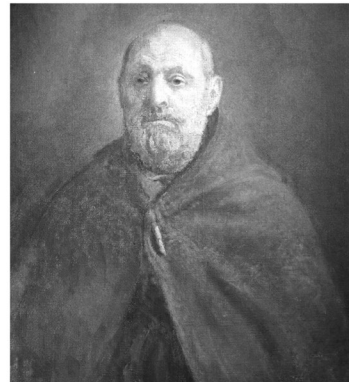
Ministrancki weekend w polskich i czeskich Sudetach

Bierzmowanie 2017

Wstęp

Przeżywając w naszej parafii uroczystość ku czci patrona św. Brata Alberta, warto uświadomić sobie w jaki sposób Kościół podejmuje decyzję kto zostaje świętym. Czy święci spadają z nieba? W początkach chrześcijaństwa cześć jako święta odbierała przede wszystkim Matka Jezusa – Maryja. Następnie kultem otaczano męczenników (od poł. II w.) i wyznawców (od IV w.). Do X w. nie było procesów kanonizacyjnych; o świętości zmarłych decydowała opinia świętości. Dzisiaj proces kanonizacyjny rozpoczyna się w diecezji. Później dokumenty o Słudze Bożym przekazywane są do Rzymu. Potwierdzeniem świętości błogosławionego są cuda za jego wstawiennictwem. Decyzję o kanonizacji podejmuje papież. Nowy święty zostaje umieszczony w „kanonie” (stąd kanonizacja).

Wiele można by pisać o pięknie celebracji liturgii. Niech zamieszczone w tym numerze refleksje będą punktem wyjścia do osobistych przemyśleń, a może i szerszych dyskusji na temat rozumienia liturgii i pięknego w niej uczestnictwa. Zasadniczą sprawą dla pięknej celebracji jest właściwe rozumienie, czym jest liturgia. Tymczasem trudno oprzeć się wrażeniu, że w Kościele pokutuje niepełne rozumienie liturgii, ograniczone do spełniania czynności kultycznych. Wielu niestety widzi w liturgii przede wszystkim działanie ludzkie. Można tutaj podać skrajny przykład, kiedy w pewnej parafii doszło nawet do tego, że chcąc pokazać się przed rodziną i sąsiadami, jubilatka zażyczyła sobie aby Mszę św. odprawił jej proboszcz, absolutnie nie wikary. Świadczy to z jednej strony o braku pokory, a z drugiej sprowadzenia Sacrum do poziomu zakładu usługowego. Tymczasem co tydzień Kościół przyzywa człowieka wiary na liturgię Mszy Świętej, aby przeżywał na nowo tajemnicę spotkania z Chrystusem i brałmi w wierze, aby odnajdywał swa głębię i głębiej przeżywał codzienność rozpoczynanego tygodnia, aby doznawał umocnienia duchowego. O pięknie liturgii świadczą również nasze postawy i gesty. Wyobraźmy sobie co by było, gdyby w czasie Mszy Świętej, w tym samym czasie, jedni siedzieli, drudzy stali a inni może klęczeli. Rozproszenie, niemożność skupienia – ogólny harmider. Eucharystia jest świętą ofiarą, ofiarą Chrystusa i zgromadzonego Kościoła. Każdy z nas inaczej przeżywa Msze Świętą, inne ma z tym trudności, inaczej też odbiera słowa modlitw, czego innego oczekuje od liturgii. Jednak jedno powinno być nam wspólne: ciągle powinniśmy się starać o pogłębienie naszego udziału w liturgii. Ciągle powinniśmy nad tym pracować.

Redakcja

„Czy Święci spadają z Nieba?” – Beatyfikacja i Kanonizacja

» Dynamizm pójścia za Jezusem

Nie wszyscy apostołowie spotkali od razu Pana Jezusa. Inni ich do Niego przyprowadzali. Zachęta i świadectwo tych, którzy sami uwierzyli, pozwoliła wielu następnym spotkać Jezusa. To spotkanie prowadziło do naśladowania życia Pana Jezusa aż do ofiary ze swojego życia. Tych, którzy zginęli za wiarę w Jezusa, nazywamy męczennikami. Do ich grobów odbywano pielgrzymki, by prosić o wstawiennictwo u Boga. W późniejszym czasie uznawani za pośredników byli ci, którzy nie ponosili śmierci za wiarę, jednak swoim życiem pokazali heroizm naśladowania Jezusa. Do nich zaliczamy biskupów, eremitów, opatów, czasami królów i nazywamy ich wyznawcami. Do ich grobów pielgrzymowali ludzie przekonani o świętości tych osób. W wielu chrześcijanach pojawiała się pragnienie naśladowania świętych, a tym samym Pana Jezusa. Powoli zaczęto w sposób uroczysty ogłaszać i pokazywać wzory do naśladowania dla ogółu wierzących. Można powiedzieć, że odzwierciedlało to postawę Filipa z Ewangelii wobec Natanaela: chodź, zobacz; chcę ci przedstawić takiego oto człowieka, który z miłości do Jezusa oddał swoje życie, takiego, który uwierzył i udowodnił w swoim życiu prawdę Ewangelii.

» Jak wyglądała procedura ogłaszania kogoś świętym na danym etapie historii?

W praktyce pierwszych wieków do uznania kogoś za świętego wystarczało ogłoszenie decyzji w tej sprawie przez miejscowego biskupa. Taka decyzja była poprzedzona ogólnym przeświadczeniem mieszkańców danego terenu - miasta czy całej diecezji - o świętości ich współmieszkańca. To przeświadczenie określano nazwą fama sanctitatis - opinia świętości, czyli przekonanie jakiejś konkretnej grupy ludzi, że dany człowiek był święty, że jego świętość można pokazać innym jako godną naśladowania. Po zasięgnięciu opinii diecezjan, głównie miejscowego duchowieństwa, biskup wydawał odpowiednią decyzję i zwykle w ustalonym dniu, najczęściej we wspomnienie śmierci, odprawiał uroczyste nabożeństwo ku czci danej osoby, uznając ją tym samym za świętą. Temu obrzędowi towarzyszyło uroczyste przeniesienie relikwii z grobu, a następnie umieszczenie ich na honorowym miejscu w świątyni. Dla nadania odpowiedniej rangi całemu wydarzeniu konieczna była obecność przy nim jednego,

a jeszcze lepiej kilku biskupów. Ceremonia ta była w owym czasie równoznaczna z kanonizacją, czyli ogłoszeniem danej osoby świętą. Zaczęto też spisywać życie świętych, tworząc ich biografie, w których jedno z głównych miejsc zajmowały cuda przypisywane ich wstawiennictwu. Tak zrodziły się „specyfikacje” mówiące, w jakich sytuacjach dany święty pomaga, np. Apolonia przy problemach z zębami, a Agata z piersiami, przy karmieniu dzieci; ten jest patronem piekarzy, a tamten rycerzy.

W średniowieczu dochodziło w tej dziedzinie do nadużyć. Zdarzało się, że świętymi ogłaszano ludzi, którzy zasłużyli się nie tyle bogobojnym życiem, ile raczej tym, że zajmowali ważne stanowiska doczesne. W tej sytuacji pojawiały się głosy, aby świętych ogłaszał papież jako najwyższa władza w całym Kościele. Należało wypracować jednolite formuły i procedury. Pierwszą kanonizacją przeprowadzoną przez biskupa Rzymu było ogłoszenie świętym biskupa Augsburga - Ulryka. Stało się to w 993 r. na Synodzie Laterańskim, papieżem był wówczas Jan XV. W tym też czasie zaczęła się upowszechniać praktyka pośrednia - biskupi orzekali na miejscu o uznaniu kogoś za świętego, ale jednocześnie coraz częściej zwracali się do Stolicy Apostolskiej o potwierdzenie takiej decyzji. Wypracowanie formuł i procedur następuje w okresie pontyfikatu Urbana VIII (1623-1644), który w dwóch dokumentach z 1625 i 1632 zarządził w sposób ostateczny i nieodwołalny, że wszelkie sprawy związane z „wynoszeniem” ludzi na ołtarze należą do kompetencji Stolicy Świętej. Wprowadził również, oficjalnie istniejące już wcześniej, pojęcie beatyfikacji, czyli ogłoszenia danej postaci błogosławioną, jako pierwszego etapu wyniesienia na ołtarze. Papież Sykstus V (1585-1590), wielki reformator instytucji papieżstwa, powołał do życia w 1588 r. Kongregację Obrzędów, której powierzył min. spraw kanonizacyjnych i ewentualne zatwierdzanie istniejącego już wcześniej kultu.

» Procedura współczesna – etap I – diecezjalny

Zgodnie z obecną procedurą, ustaloną przez Jana Pawła II w 1983 r., zanim rozpocznie się właściwy proces beatyfikacyjny, diecezja lub wspólnota zakonna winny zebrać jak najwięcej danych o kandydacie na ołtarze: czy zmarł w opinii świętości, czy męczeństwa oraz jakie łaski lub cuda uzyskano za jego pośrednictwem. Ten pierwszy etap nazywamy etapem diecezjalnym. Te czynności, zwłaszcza uzyskanie i zabezpieczenie odpowiednich materiałów rzeczowych, czyli tzw. proces informacyjny, można rozpocząć prawie zaraz po śmierci danej osoby, ale rozpoczęcie oficjalnego procesu beatyfikacyjnego jest możliwe najwcześniej w 5 lat po jej śmierci (nie później niż: 30 - chodzi o dotarcie do możliwie najpełniejszej prawdy nt. tego człowieka, aby stwierdzić, czy można uznać go za świętego). Chodzi o dokładne poznanie życia, zasług, pozytywnych i negatywnych cech, jak i zgromadzenie całego dorobku piśmienniczego (z kazaniem, artykułami, książkami, a nawet prywatnymi notatkami), aby wyeliminować jakikolwiek możliwy błąd teologiczny lub doktrynalny, który mógłby ją zdyskwalifikować. Na tym etapie przesłuchuje się również świadków i wszelkie osoby, które znały kandydata, Po zgromadzeniu niezbędnych danych na szczeblu diecezjalnym lub zakonnym materiały porządkuje się, tłumaczy na język włoski (najczęściej) i przesyła do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, gdzie cała procedura rozpoczyna się od początku.

» Procedura współczesna – etap II – rzymski

Po przesłaniu dokumentów do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych rozpoczyna się drugi etap, tak zwany rzymski. Sprawa otrzymuje swego relatora, który będzie odtąd prowadził ją do końca. Szczególne znaczenie ma zbadanie i dokładne sprawdzenie przypisywanego kandydatowi cudu. Zazwyczaj badane są przez ekspertów cudowne uzdrowienia, ponieważ najłatwiej je udokumentować. Cud taki służy za dowód świętości Sługi Bożego. Jest on znakiem potwierdzenia przez Boga świętości danego człowieka. Na tym etapie ze sprawą współpracuje promotor wiary (dawniej: advocatus diaboli, czyli adwokat diabła), którego zadaniem jest wyszukiwanie słabych stron kandydata, jego życia i przypisywanych mu czynów. Jeśli wszystko przebiega właściwie, opracowuje się dekret o heroiczności cnót danego kandydata (Sługi Bożego), który następnie rozpatruje Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych na rozszerzonym posiedzeniu - z udziałem Ojca Świętego. Beatyfikacja jest etapem w procesie kanonizacyjnym. Przez nią papież zezwala na publiczny kult danej osoby w Kościele lokalnym, np. w obrębie danego zgromadzenia zakonnego czy danej diecezji (w miejscach, które otrzymują takie pozwolenie). Beatyfikacja nie jest jeszcze definitywnym aktem Kościoła dotyczącym świętości Sługi Bożego. Jest nim kanonizacja, ale przedtem konieczne jest stwierdzenie jeszcze jednego, kolejnego cudu za wstawiennictwem błogosławionego. Po podpisaniu dekretu przez wszystkich uczestników zebrania papież wyznacza termin ceremonii, podczas której wyniesie daną osobę na ołtarze.

Watykan 2016 - Kanonizacja Matki Teresy z Kalkuty

Papież również podejmuje decyzję o kanonizacji - (kult publiczny w całym Kościele), ogłasza ją uroczyście i umieszcza kanonizowanego na liście świętych, czyli w „kanonie” (stąd kanonizacja).

» Formuła kanonizacyjna

Kardynał prefekt Kongregacji do Spraw Świętych zwraca się uroczyście do papieża o zaliczenie osoby błogosławionej do katalogu świętych, aby mogła być czczona przez wszystkich wiernych. Wtedy to biskup diecezji, z której pochodzi błogosławiony, przedstawia jego życiorys, po czym Ojciec Święty rozpoczyna Litanię do Wszystkich Świętych, a następnie wypowiada formułę kanonizacyjną:

„Na chwałę Świętej i Nierozdzielnej Trójcy, dla wywyższenia katolickiej wiary i wzrostu chrześcijańskiego życia, na mocy władzy naszego Pana Jezusa Chrystusa i Świętych Apostołów Piotra i Pawła, a także Naszej, po uprzednim dojrzałym namyśle, po licznych modlitwach i za radą wielu naszych Braci w biskupstwie orzekamy i stwierdzamy, że błogosławiony N. jest świętym(a) i wpisujemy Go (Ją) do katalogu świętych, polecając, aby odbierał (a) On (Ona) cześć jako święty(a) w całym Kościele. W Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”.

W odpowiedzi zgromadzeni śpiewają aklamację „Amen. Alleluja”. Następnie w procesji przynosi się relikwie świętego i umieszcza się je w pobliżu ołtarza, schola w tym czasie wykonuje śpiew o świętym.

Celem kanonizacji jest pokazanie na przykładzie konkretnych osób, że świętość jest możliwa do osiągnięcia. Kanonizacja jest też sposobem złożenia Bogu dziękczynienia za Jego miłość i łaskę, która uwidoczniła się w życiu danego świętego. Dzięki kanonizacji wiemy, kogo możemy w naszej ziemskiej pielgrzymce prosić o wstawiennictwo u Boga, o pomoc. Zyskujemy opiekunów - patronów.

Kościół już w XVI w. podczas Soboru Trydenckiego – podkreślił, że oddawanie czci świętym pozostawione jest wolnej decyzji każdego katolika. Kościół proponuje ich jako przyjaciół i towarzyszy w drodze do Nieba, jako przykład do naśladowania i jako orędowników przed Bogiem. Jeżeli ktoś jest przekonany, że zmarła osoba z jego rodziny jest w Niebie, to może również do niej kierować swoje osobiste prośby o wstawiennictwo.

Z potrzeby serca czy z obowiązku? O niedzielnej Mszy Świętej

Uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej dla pierwszych chrześcijan było czymś naturalnym i wynikało z potrzeby serca. Eucharystia stanowiła centrum życia pierwszych wspólnot i istotą świętowania niedzieli. W relacji Dziejów Apostolskich (20,7) czytamy, że uczniowie Chrystusa w pierwszym dniu po szabacie zbierali się „na łamanie chleba”. O potrzebie kontynuowania takiej praktyki przypomina List do Hebrajczyków: „Nie opuszczajmy naszych wspólnych zebrań, jak się to stało zwyczajem niektórych, ale zachęcajmy się nawzajem [...]” (Hbr 10,25). Nauka dwunastu apostołów (Didache 14,1) również zawiera zachętę: „W dzień Pański gromadźcie się, łamcie chleb i czyńcie dzięki [...]”. Dla uczniów Chrystusa było oczywiste, że w niedzielę nie może nikogo zabraknąć przy stole Pańskim. Męczeńska śmierć, poniesiona za udział w Eucharystii, stanowi piękne świadectwo, że w pierwszych wiekach chrześcijaństwa nie było potrzebne formułowanie specjalnego nakazu odnośnie do uczestnictwa w niedzielnej Mszy Świętej. W 304 roku w Abitenie czterdziestu dziewięciu chrześcijan zostało skazanych na śmierć właśnie za to, że gromadzili się na niedzielnej Eucharystii. Lektor Emeritus, świadomy grożącego mu wyroku śmierci, wobec prokonsula Anulinusa złożył wyznanie: „Nie możemy żyć bez sprawowania celebry dnia Pańskiego”. Podobnie Wiktoria, zapytana o powody złamania zakazu uczestnictwa w Eucharystii, zdecydowanie odpowiedziała: „Uczestniczyłam w zgromadzeniu, ponieważ jestem chrześcijanką”. Uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej świadczyło o przynależności do Chrystusa i wspólnoty Jego uczniów. Sprawujący Eucharystię pamiętali również o tych, którzy nie mogli w niej uczestniczyć, przynosząc Komunię Świętą chorym, osobom starszym, uwięzionym za wiarę.

Kościół w pierwszych wiekach przypominał o uczestnictwie w niedzielnej Mszy Świętej jako duchowej potrzebie. Dopiero później, w obliczu zubożenia lub zaniedbań niektórych wiernych, zaczął jednoznacznie nauczać o obowiązku uczestniczenia w niedzielnej Mszy Świętej i wydawać w tej sprawie stosowne przepisy kanoniczne. Między innymi na synodzie w Elwirze (300 r.) wskazano na ścisły związek uczestnictwa w niedzielnej Eucharystii z przynależnością do społeczności wiernych. W kanonie 21. tegoż synodu zapisano: „Jeśli ktoś w mieście przez trzy niedziele nie przyjdzie do kościoła, niech na pewien czas zostanie poza [społecznością wiernych], aby było wiadomo, że został ukarany”. Zaczęły pojawiać się również problemy dotyczące sposobu uczestniczenia w niedzielnej Mszy Świętej. Dlatego synod w Agde (506 r.) upomina: „W niedzielę wierni powinni brać udział w całej Mszy Świętej, nie odważając się wychodzić z kościoła przed błogosławieństwem kapłana”.

Pierwsze zapisy dotyczące przykazań kościelnych, w tym również uczestnictwa we Mszy Świętej w niedzielę i święta, odnaleziono w pismach św. Antonima z 1477 roku. Analogicznie przepis o obowiązku „wysłuchania Mszy” zamieszczono w Małym katechizmie Piotra Kaniego z 1556 roku, na którym wzorowano się także przy redakcji późniejszych katechizmów. O obowiązku „wysłuchania Mszy Świętej w niedzielę i święta nakazane” w formie wyraźnego przepisu prawa powszechnego po raz pierwszy napisano w kanonie 1248 Kodeksu prawa kanonicznego z 1917 roku.

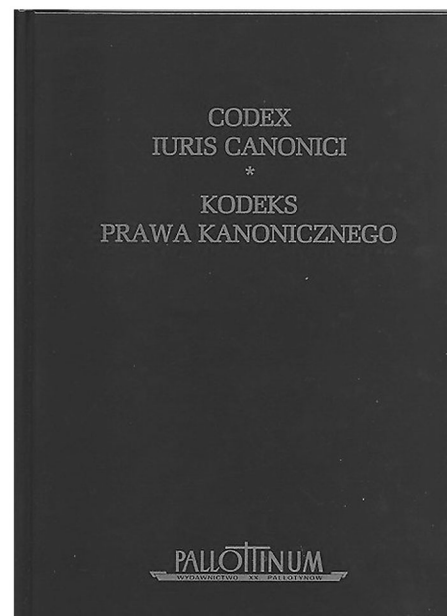
Analizując historyczne kształtowanie się formuł przykazań kościelnych, łatwo stwierdzić, że zawsze jednym z nich był nakaz uczestniczenia w niedzielnej Mszy Świętej. Obecnie w Katechizmie Kościoła katolickiego z 1992 roku (nr 2180) odnośnie do obowiązku świętowania niedzieli czytamy między innymi, że „przykazanie kościelne określa i precyzuje prawo Pańskie: «W niedzielę oraz w inne dni świąteczne nakazane wierni są zobowiązani uczestniczyć we Mszy Świętej»”. Dosłownie został tutaj przywołany fragment kanonu 1247 obecnie obowiązującego Kodeksu prawa kanonicznego z 1983 roku [KPK]. Również w Kodeksie kanonów Kościołów wschodnich z 1990 roku [KKKW] (kan. 881 § 1) umieszczono zapis: „Chrześcijanie są zobowiązani w niedziele i święta nakazane uczestniczyć w Boskiej Liturgii [...]”. I dalej nauczanie Katechizmu (nr 2180) odwołuje się do rozstrzygnięć prawnych: „Nakazowi uczestniczenia we Mszy Świętej czyni zadość ten, kto bierze w niej udział, gdziekolwiek jest odprawiana w obrządku katolickim, bądź w sam dzień świąteczny, bądź też wieczorem dnia poprzedzającego” (KPK, kan. 1248 § 1), co w KKKW (kan. 881 § 2) zostało zapisane: „Aby chrześcijanie mogli łatwiej wypełnić ten obowiązek, ustanawia się czas użyteczny, biegnący od niesporów wigilii aż do zakończenia niedzieli lub święta nakazanego”.

Analizując zapis KPK kan. 1248 § 1, należy podkreślić, że obowiązkowi uczestnictwa we Mszy Świętej czyni zadość ten, kto bierze w niej udział, gdziekolwiek jest odprawiana, natomiast istotną sprawą jest, aby była w obrządku katolickim. „Z dowolnością miejsca” i równocześnie wymogiem katolickiego obrządku odprawiania może się łączyć pytanie dotyczące języka sprawowania liturgii, a mianowicie: czy obowiązkowi uczestnictwa we Mszy Świętej czyni zadość osoba nieznająca języka, w którym sprawowana jest liturgia? Oczywiście tak, bo chociaż język jest nieznany, to jednak gesty, liturgia i przede wszystkim obecność Chrystusa Eucharystycznego w każdej Mszy Świętej są te same. Oddzielną kwestię stanowi właściwe przygotowanie się do uczestnictwa w takiej Mszy Świętej, na przykład poprzez przygotowanie wydruku tekstów, szczególnie czytań mszalnych, w języku ojczystym.

Dalej, według wskazanego wyżej kanonu obowiązkowi uczestnictwa we Mszy Świętej czyni zadość osoba uczestnicząca w Eucharystii „bądź w sam dzień świąteczny bądź też wieczorem dnia poprzedzającego”. W ten sposób w obecnym KPK (kan. 1248 § 1) przywrócono zasadę stosowaną już w starożytności chrześcijańskiej, mianowicie możliwość sprawowania niedzielnej Eucharystii w sobotę wieczorem. W pierwszych wiekach Kościoła Eucharystię sprawowano zawsze w nocy z soboty na niedzielę, gdyż przejście Chrystusa ze śmierci do życia dokonało się właśnie o tej porze. Brano również pod uwagę względy praktyczne, związane z prześladowaniami czy codzienną pracą niewolników.

Zatem obecnie uczestnicząc we Mszy Świętej wieczorem w sobotę, wierni spełniają wymagania postawione przez prawo. Może to być Msza Święta według formularza niedzielnego, ale może być również z formularza sobotniego, ślubnego, pogrzebowego, chrzcielnego czy jakiegokolwiek innego.

Możliwość uczestnictwa w „niedzielnej Mszy Świętej w sobotni wieczór” stanowi dla duszpasterzy swoistego rodzaju wyzwanie, aby umożliwić wiernym właściwe przeżycie Eucharystii i świętowanie niedzieli. W Polsce między innymi ks. biskup Stanisław Stefanek, ordynariusz łomżyński, wydał instrukcję W sprawie odprawiania Mszy wieczornych na rozpoczęcie niedzieli i uroczystości obowiązujących, polecając między innymi: „[...] w kościołach, w których odprawia się codziennie Mszę wieczorną, należy obowiązkowo w sobotę lub w przeddzień święta obowiązującego odprawiać wieczorem Mszę Świętą z niedzieli lub święta, zgodnie z kalendarzem liturgicznym; w innych kościołach wprowadzenie Mszy niedzielnych i świątecznych wieczorem dnia poprzedzającego wymaga przemyślenia i duszpasterskiej roztropności; Msza Święta rozpoczynająca obchód niedzieli lub święta obowiązującego powinna być odprawiana wieczorem; najwcześniej o godz. 16.00 (17.00 - czasu letniego); formularz Mszy Świętej dnia świątecznego, odprawianej w poprzedzający wieczór, z zasady bierze się z niedzieli lub uroczystości obchodzonych w dniu następnym”.

KKK (nr 2181) wyraźnie precyzuje obowiązek uczestnictwa we Mszy Świętej w niedzielę i święta nakazane, natomiast „Ci, którzy dobrowolnie zaniedbują ten obowiązek, popełniają grzech ciężki”. Jednak mogą zaistnieć przeszkody obiektywne zwalniające z niedzielnego udziału w Eucharystii. W KKK wyjaśniono, że z ważnego powodu, jak na przykład choroba, pielęgnacja niemowląt, jest się usprawiedliwionym. Ponadto od obowiązku uczestnictwa we Mszy Świętej można otrzymać dyspensę od własnego pasterza (KKK nr 2181; por. KPK kan. 1245).

Jan Paweł II w liście apostolskim *Dies Domini - O świętowaniu niedzieli* (nr 54) - napisał: „*Ci wierni, którzy z powodu choroby, niesprawności lub innej ważnej przyczyny nie mogą wziąć udziału w Eucharystii, winni dołożyć starań, aby jak najpełniej uczestniczyć z oddalenia w liturgii niedzielnej Mszy Świętej, najlepiej przez lekturę czytań i modlitw mszalnych przewidzianych na ten dzień, a także przez wzbudzenie w sobie pragnienia Eucharystii*”.

I dalej Papież naucza, że dla tych jednak, którzy z różnych przyczyn nie mogą uczestniczyć w Eucharystii - i są tym samym zwolnieni z obowiązku niedzielnego - cenną pomoc może stanowić telewizyjna, internetowa czy radiowa transmisja Mszy Świętej, zwłaszcza połączona z posługą nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej, którzy przynoszą im Eucharystię.

W KPK (kan. 1246 § 2) oraz w KKK (nr 2183) przewidziano jeszcze inny sposób świętowania niedzieli w sytuacji niemożności uczestniczenia we Mszy Świętej, szczególnie ze względu na brak kapłana: „*Jeśli z braku świętego szafarza albo z innej poważnej przyczyny nie można uczestniczyć w Eucharystii, bardzo zaleca się, ażeby wierni brali udział w liturgii słowa, gdy jest ona odprawiana w kościele parafialnym lub innym świętym miejscu, według przepisów wydanych przez biskupa diecezjalnego, albo poświęcali odpowiedni czas na modlitwę indywidualną w rodzinie lub w grupach rodzin*”.

Obecnie wierni są zobowiązani do uczestnictwa we Mszy Świętej we wszystkie niedziele oraz święta nakazane. Świętami nakazanymi dla terytorium Polski, w których wierni mają obowiązek uczestniczenia we Mszy Świętej, są: uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki (1 stycznia), uroczystość Objawienia Pańskiego (6 stycznia), uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa (czwartek po uroczystości Trójcy Przenajświętszej), uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (15 sierpnia), uroczystość Wszystkich Świętych (1 listopada), uroczystość Narodzenia Pańskiego (25 grudnia), natomiast uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego obchodzona jest w VII niedzielę Wielkanocy.

Zobowiązanie do uczestnictwa we Mszy Świętej nie jest zarządzeniem mającym na celu zgromadzenie wiernych w kościele. Motywem jego ustanowienia nie jest „zapewnienie frekwencji” na niedzielnej Eucharystii. W KKK (nr 2181) wyjaśniono: „Eucharystia niedzielna uzasadnia i potwierdza całe działanie chrześcijańskie”. Konsekwencją tej prawdy jest przykazanie kościelne wskazujące na znaczenie i wartość Eucharystii w życiu wyznawców Chrystusa. Nakaz uczestniczenia we Mszy Świętej zmusza do udzielenia sobie odpowiedzi na pytanie: **Dlaczego w niedzielę idę lub nie idę do kościoła?** Właściwej odpowiedzi na tak sformułowane pytanie można udzielić jedynie z perspektywy wiary.

Ks. Andrzej Orczykowski TChr

Kapłan w liturgii Mszy Świętej

Nasze rozważania o odprawianiu Mszy Świętej, czyli sprawowaniu Eucharystii, rozpocznijmy od pytania: **kto odprawia Mszę Świętą, kto sprawuje Eucharystię?** Odpowiedź wydaje się prosta: **kapłan!**

W naszych kościołach widzimy przecież kapłana stojącego przy ołtarzu. Wiele razy ktoś nas pyta: który ksiądz dzisiaj odprawiał? - i odpowiadamy, podając jego imię czy nazwisko. Jednak szukając odpowiedzi na postawione pytanie, trzeba odwołać się do teologicznej refleksji nad liturgią. Katechizm Kościoła katolickiego mówi, że liturgię celebryje cała wspólnota, Ciało Chrystusa zjednoczone ze swoją Głową, czyli Chrystusem. Odnosi się to również do Eucharystii. Celebracja Eucharystii jest także czynnością Chrystusa i Kościoła, celebryje ją cała wspólnota.

Wspólnota wierzących ma jednak swoją własną, hierarchiczną strukturę. Są w niej wyświęceni szafarze i świeccy wierni; każdy powinien wykonywać to wszystko, co do niego należy. Jan Paweł II w swej encyklice *O Eucharystii* w życiu Kościoła napisał, że zgromadzenie wiernych, które zbiera się w celu sprawowania Eucharystii, absolutnie potrzebuje kapłana z mocą święceń, który będzie jej przewodniczył. Dopiero wtedy zgromadzenie staje się wspólnotą

eucharystyczną. Wspólnota nie może sama z siebie ustanowić sobie kapłana z mocą święceń. Kapłan jest darem, który wspólnota otrzymuje dzięki sukcesji biskupiej pochodzącej od Apostołów. Biskup przez udzielenie święceń ustanawia nowego kapłana, udziela mu władzy konsekracji Eucharystii (nr 29).

Świeccy wierni przez chrzest i bierzmowanie mają udział w kapłaństwie Chrystusa – jedyne Kapłana: jest to kapłaństwo powszechne wiernych. Kapłan przez sakrament święceń dostępuje głębszego udziału w kapłaństwie Chrystusa. Stąd w Kościele istnieje kapłaństwo urzędowe, czyli hierarchiczne. Kapłaństwo urzędowe i kapłaństwo wspólne wszystkich wiernych różnią się co do istoty. Kapłaństwo urzędowe służy kapłaństwu wspólnemu. Już Sobór Laterański IV w 1215 roku nauczał, że tajemnica Eucharystii nie może być sprawowana w żadnej wspólnotie bez kapłana z mocą święceń. Powyższe wyjaśnienia są konieczne, aby zrozumieć, co znaczy, że cała wspólnota Kościoła celebrytuje Eucharystię. Kapłan w sposób niezastąpiony jest tym, który przewodniczy całej celebrycji eucharystycznej od początkowego pozdrowienia aż do ostatniego błogosławieństwa.

Tak doszliśmy również do odpowiedzi na pytanie, kto odprawia Mszę Świętą. Możemy odpowiedzieć, że to kapłan, ale to oznacza tylko czynności do niego należące. Cała liturgia mszalna jest bogatsza, zawiera jeszcze posługi i funkcje pełnione przez wiernych. Spójrzmy jeszcze na rozwój, jaki nastąpił w rozumieniu udziału wiernych w celebrycji Eucharystii. Niegdyś przykazanie kościelne mówiło, że w niedziele i święta Mszy Świętej należy pobożnie słuchać.

Po Soborze Watykańskim II przykazanie to zostało częściowo zmienione: we Mszy Świętej należy pobożnie uczestniczyć. Obecnie przykazanie właściwie powinno mówić o współcelebrowaniu. Takiemu podkreśleniu roli wiernych musi towarzyszyć głębokie rozumienie roli kapłana; z pewną ostrożnością należy używać wyrażen *wspólnota celebrytująca* lub *celebrytujące zgromadzenie*.

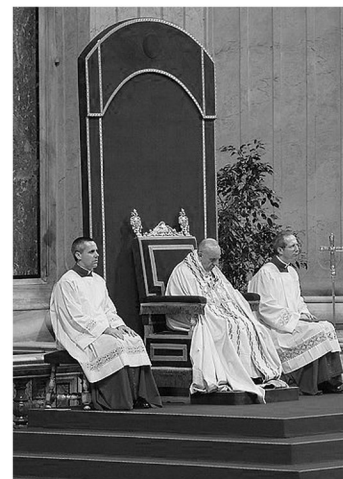

» In persona Christi

Święcenia kapłańskie sprawiają, że poprzez posługę wyświęconego kapłana Chrystus jest obecny w swoim Kościele. W sposób szczególny obecność ta objawia się w liturgii. Konstytucja o liturgii świętej Soboru Watykańskiego II mówi, że Chrystus jest obecny w czynnościach liturgicznych, między innymi w osobie odprawiającego kapłana. Aby możliwie najlepiej to wyrazić, w Kościele wypracowano specjalne wyrażenie; kapłan na mocy sakramentu święceń działa *in persona Christi*, czyli - tłumacząc dosłownie - w osobie Chrystusa. Jan Paweł II w Liście o kulcie Eucharystii podkreślił, iż to znaczy więcej niż w imieniu czy w zastępstwie Chrystusa. Wyrażenie w osobie Chrystusa znaczy: kapłan w liturgii działa w swoistym sakramentalnym utożsamieniu się z Chrystusem (nr 8). Zatem kapłan jest znakiem i obrazem Chrystusa w zgromadzonym Kościele, jest znakiem i obrazem Chrystusa obecnego pośród swoich uczniów na tyłu miejscach. Wszystko to odnosi się także do liturgii Mszy Świętej.

Wiara Kościoła w obecność Chrystusa w osobie odprawiającego kapłana wyraża się w obrzędach i znakach. Przyjrzyjmy się obrzędowi liturgii Mszy Świętej, które dobrze znamy, ale nie zawsze rozumiemy ich głębsze znaczenie. Kapłan oraz inni posługujący we Mszy Świętej wkładają szaty liturgiczne w zależności od pełnionej funkcji i czynności. Diakon wkłada dalmatykę, inni posługujący - alby lub komże. Kapłan wkłada szatę najokazalszą, czyli ornat, który wyróżnia go spośród innych. Wierni zgromadzeni widzą wyraźnie, kto będzie przewodniczył

Eucharystii. Ornat przypomina kapłanowi, że pełni on świętą posługę, sprawuje święty urząd, jest znakiem Chrystusa obecnego wśród zgromadzonych. W podobny sposób należy spojrzeć na wyjście celebransa do ołtarza, zwłaszcza na uroczystą procesję, zwykle długą, wiodącą przez kościół. Otwiera ją krzyż, znak Chrystusa, niesiony jest ewangeliarz, idą posługujący, a na końcu idzie kapłan. Wszyscy stoją na znak szacunku, na znak powitania Chrystusa obecnego pośród zgromadzonych. Kapłan po dojściu i powitaniu ołtarza powinien udać się do miejsca przewodniczenia. Krzesło dla kapłana - celebransa - powinno być tak usytuowane, aby ukazywało jego funkcję przewodniczącego zgromadzenia i kierującego modlitwą. Najodpowiedniejsze będzie to miejsce u szczytu prezbiterium, ma być zwrócone w stronę ludu. W naszych kościołach miejsce przewodniczenia różnie jest umieszczone, nie zawsze jest dostatecznie wyeksponowane; trochę lepiej jest z tym w nowych kościołach, budowanych już w odnowionej liturgii niż w tych dawnych, dostosowywanych do bieżących wymogów.

Kapłan na miejscu przewodniczenia jest znakiem Chrystusa, który zgromadził swój Kościół na modlitwę, słuchanie słowa Bożego i aby uczestniczył w Jego ofierze.

» Modlitwa w imieniu zgromadzonych

Kapłan wypowiada modlitwy w imieniu Kościoła i zgromadzonej wspólnoty. Zatrzymajmy uwagę na pierwszej krótkiej modlitwie, zwanej kolektą. Kapłan wzywa zgromadzonych do modlitwy: Módlmy się. Po tym wezwaniu powinna być zachowana chwila milczenia. Wszyscy razem, kapłan i wierni, w ciszy powinni sobie uświadomić, że stoją w obliczu Boga, i wyrazić w sercu swoje prośby. Dopiero po tej modlitwie kapłan wypowiada słowa modlitwy z mszału, jakby zbiera w jedno te wszystkie modlitwy indywidualne i znosi je do Ojca przez Chrystusa w Duchu Świętym. Dlatego tę modlitwę zwykło się nazywać kolektą. Lud przez akłamację Amen uznaje tę modlitwę za swoją.

I w tej modlitwie ukazuje się rola kapłana: to on, który reprezentuje Osobę Chrystusa, znosi modlitwy do Boga w imieniu wszystkich obecnych. Nie może tego uczynić nikt inny. Jednak pierwsze miejsce wśród modlitw zanoszonych przez kapłana zajmuje modlitwa eucharystyczna, która jest sercem całej Mszy Świętej. Zaczyna się słowami: *W górę serca*, a kończy uwielbieniem: *Przez Chrystusa, w Chrystusie i z Chrystusem*. Ta modlitwa jest długa, odmawia ją sam kapłan uprawniony do tego na mocy święceń. **Nikt inny nie może odmawiać żadnych jej fragmentów.** W ciszy kościoła słycać jedynie głos kapłana. Na początku kapłan wzywa lud, aby wznosił serca do Pana, w ten sposób jednoczy zebranych ze sobą w modlitwie, jaką w imieniu całej wspólnoty znosi do Ojca przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym. Treść modlitwy eucharystycznej jest bardzo bogata, podczas niej dokonuje się bowiem wielkie misterium Chrystusowej ofiary. Zatem najpierw jest dziękczynienie składane Ojcu za całe dzieło zbawienia lub jego szczególny aspekt. Jest epikleza, czyli błaganie o zesłanie mocy Ducha Świętego, aby chleb i wino stały się Ciałem i Krwią Chrystusa. Jednak najważniejsze jest opowiadanie o ustanowieniu Eucharystii i konsekracja: poprzez słowa i czyny Chrystusa dokonuje się ofiara, jaką sam Chrystus ustanowił podczas Ostatniej Wieczerzy.

W słowach wypowiedzianych przez kapłana widać jego głęboki związek z Chrystusem, słyszymy bowiem: **TO JEST BOWIEM CIAŁO MOJE, KTÓRE ZA WAS BĘDZIE WYDANE; TO JEST BOWIEM KIELICH KRWI MOJEJ...** Mocą tych słów chleb i wino stają się Ciałem i Krwią Chrystusa. Mocą słów wtedy wypowiedzianych przez Chrystusa, a teraz wypowiedzianych przez kapłana. W tym momencie kapłan najpełniej, przeżywa swoje kapłaństwo płynące ze święceń. W modlitwie jest jeszcze wspomnienie śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.

Przychodzi wreszcie czas ofiary: Kościół, zgromadzony tu i teraz, składa przez kapłana Ojcu Ciało i Krew Chrystusa jako ofiarę zbawienną dla całego świata. Należy jeszcze wspomnieć modlitwy wstawiennicze: za Kościół, za papieża, miejscowego biskupa, duchowieństwo, za wiernych. Modlitwa kończy się uwielbieniem Boga. Odmawia ją sam kapłan, zaś wierni łączą się z kapłanem w milczeniu. To wymaga wysiłku duchowego, cierpliwego wchodzenia w treść słyszanych słów, wznoszenia myśli ku Bogu, modlitwy. Nieustannie trzeba się tego uczyć, aby naprawdę żyć Eucharystią.

» Inne czynności kapłana

W ramach niniejszego rozważania nie da się omówić wszystkich czynności kapłana podczas sprawowania Eucharystii. Kapłan rozpoczyna liturgię, wypowiada zachęty czy komentarze we Mszy danego dnia. Kieruje liturgią słowa, czuwa nad czytaniem przez lektorów, zwykle czyta Ewangelię i głosi homilię, która jest zarezerwowana właśnie dla kapłana lub diakona. Do celebrującego kapłana należy rozdzielanie Komunii, a tylko w razie potrzeby wspomagają go w tym inni kapłani, diakoni czy też nadzwyczajni szafarze. Trzeba tutaj przypomnieć, że samym wiernym nie wolno brać konsekrowanego Chleba ani kielicha Krwi Pańskiej, ani tym bardziej przekazywać ich między sobą z rąk do rąk. Wreszcie kapłan udziela końcowego błogosławieństwa. Mając przed oczyma wszystkie czynności kapłana podczas Eucharystii, można zrozumieć, dlaczego potocznie mówi się, że kapłan „odprawia Mszę Świętą”. Wierni nie wykonują tylu czynności, ich udział jest wewnętrzny, nie objawia się w wielu zewnętrznych obrzędach. Zewnętrznymi znakami wspólnej celebracji są dialogi między kapłanem i wiernymi oraz akłamacje, które pogłębiają wspólnotę między kapłanem i ludem.

» Nasze parafialne celebry

Kościół w swoich dokumentach liturgicznych przypomina kapłanom, że celebrując Eucharystię, powinni służyć Bogu i ludowi z godnością i pokorą, sposobem zachowania się i wypowiedania Bożych słów ukazywać wiernym żywą obecność Chrystusa. W zgromadzeniu celebrans uobecnienia Chrystusa, pogłębieniu świadomości tego faktu powinno służyć jego zachowanie. Niezmiernie ważne jest to, w jaki sposób kapłan wychodzi do ołtarza, zajmuje miejsce, porusza się przy ołtarzu, jak posługuje się naczyniami liturgicznymi, jak przyklęka, wykonuje gesty rąk i inne obrzędy. W obecnej liturgii wierni widzą to wszystko, przecież kapłan odprawia zwrócony twarzą do ludu. Godna celebrowanie bardzo pomaga w modlitwie, a wszelkie zaniedbania celebransa utrudniają wiernym przeżywanie liturgii.

Na ten temat wiele moglibyśmy mówić, bo życie dostarcza przykładów tych budujących i tych napawających smutkiem. Mówimy o różnych zachowaniach kapłanów przy ołtarzu, ale obserwujemy także różne zachowanie wiernych podczas liturgii. Kapłan jest jeden, widoczny dla wszystkich, wiernych, ukrytych w zgromadzeniu, jest wielu. W adortacji apostolskiej Kościół w Europie Jan Paweł II napisał, że w sprawowaniu liturgii trzeba oddać na nowo najważniejsze miejsce Jezusowi, aby nas oświecał i prowadził (nr 71). Słowa Papieża, którego sposób odprawiania Mszy Świętej tak bardzo poruszał biorących w niej udział, niech staną się wyzwaniem dla wszystkich kapłanów i wiernych do ciągłej troski o sposób odprawiania i uczestniczenia w tej wielkiej tajemnicy naszej wiary.

Ks. Jan Miazek

O intencjach mszalnych, czyli o aplikacji Eucharystii

» Msza Święta uobecnieniem ofiary Chrystusa

Malowidła zachowane w rzymskich katakumbach często przedstawiają Kościół jako kobietę na modlitwie, z szeroko otwartymi ramionami, w postawie „orantki”. W tym obrazie ukazana jest prawda, że Kościół – przez Chrystusa, z Chrystusem i w Chrystusie, który wyciągnął ramiona na krzyżu – ofiarowuje się i wstawia za wszystkich ludzi.

„Gdy Kościół celebrowanie Eucharystię, wspomina Paschę Chrystusa, a ona zostaje uobecniona. Ofiara, którą Chrystus złożył raz na zawsze na krzyżu, pozostaje ciągle aktualna: „Ileokroć na ołtarzu sprawowana jest ofiara krzyżowa, w której «na Paschę naszą ofiarowany został Chrystus», dokonuje się dzieło naszego odkupienia” (Katechizm Kościoła katolickiego, KKK, 1364). Msza Święta uobecnienia – czyni obecną – ofiarę krzyża, jest jej pamiątką i udziela jej owoców (KKK 1366). Każda Msza Święta jako sakramentalne uobecnienie ofiary Chrystusa ma te same cele co ofiara krzyża.

» Cel sprawowania Mszy Świętej

Celem sprawowania Mszy Świętej jest oddanie Bogu najwyższej czci, czyli uwielbienia (cultus latrenticus), a także dziękczynienie za otrzymane dobra (gratiarum actio, eucharistid). Mówimy zatem, że ze względu na Pana Boga we Mszy Świętej realizowane są dwa cele: latreutyczny i eucharystyczny. Ze względu na człowieka (ludzi) Msza Święta również powoduje skutki, które określamy jako: przebłagalny (przeproszenie) i błagalny (prośby). Cel latreutyczny, czyli chwalenie i uwielbienie Boga Ojca, przez Syna, w Duchu Świętym, wraz z celem eucharystycznym, tj. składaniem dziękczynienia Bogu za stworzenie i Odkupienie, oraz cel przebłagalny, czyli wynagradzanie Bogu za ludzkie grzechy, wraz z celem błagalnym, tj. prośbą kierowaną do Boga o Jego dary i łaski, wyrażają się na różny sposób w poszczególnych częściach celebracji liturgii, W sumie każda Msza Święta ma podwójny cel: uwielbienie Boga i złożenie dziękczynienia Bogu oraz przebłaganie i błaganie ze strony człowieka.

» Owoce sprawowania Eucharystii

W każdej Mszy Świętej sam Chrystus jest ofiarnikiem i ofiarą. Jednak Msza Święta jest Chrystusa i Kościoła (KL 7) czyli również - i to równocześnie - dziełem celebrującego kapłana i wiernych tworzących wspólnie zgromadzenie liturgiczne, w którym prawdziwie obecny jest Kościół (KK 26). Gdy wierni świeccy znajdują się w stanie łaski, Msza Święta daje im wzrost życia Bożego, czyni zadość za ich grzechy i wyprasza łaski. Natomiast tym, którzy nie są w stanie łaski, wyprasza tę łaskę. Stąd rozstrzygnięcie prawa kościelnego, aby kapłan celebrujący Mszę Świętą był w stanie łaski. Tak samo i wierni świeccy przyjmujący Komunię Świętą (Kodeks prawa kanonicznego, KPK, 916).

Zatem przez owoce Mszy Świętej rozumie się skutki, jakie zbawcza moc ofiary krzyżowej, uobecniona w Eucharystii, powoduje w ludziach, kiedy przyjmują ją w wolny sposób, z wiarą, nadzieją i miłością do Chrystusa. Owoce te niosą w sobie wzrost łaski uświęcającej i spotęgowanie egzystencjalnego zjednoczenia z Chrystusem, według szczególnego sposobu, jaki ofiaruje Eucharystia.

Chociaż skutki zbawczej ofiary Chrystusa uobecniane w każdej Eucharystii są te same, to jednak owoce świętości nie są identyczne dla wszystkich jej uczestników, gdyż zależą one od włączenia każdego w celebrację liturgiczną i od stopnia jego wiary i pobożności.

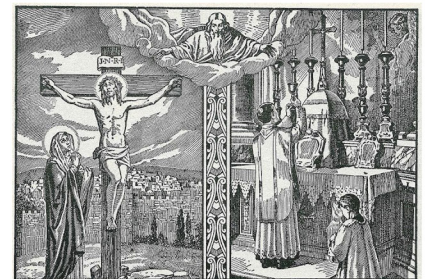
» Różnorodność owoców Mszy Świętej ze względu na jej uczestników

W Kościele ze względu na osoby uczestniczące w celebracji rozróżnia się trzy rodzaje owoców Mszy Świętej:

1. **Wspólny** (genemlis, communis, universalis) wypływa z ofiary kapłana celebrowanej w imieniu Chrystusa i Kościoła, w której kapłan zawsze modli się za całą wspólnotę, czyli za cały Kościół, tj. żywych i zmarłych. Owoc ten spływa na cały Kościół nawet przy braku specjalnej intencji, tj. braku aplikacji ze strony kapłana. Kapłan nie może tego owocu wyłączyć. W KKK (1368) czytamy: „Kościół, który jest Ciałem Chrystusa, uczestniczy w ofierze swojej Głowy. [...] Ofiara Chrystusa obecnego na ołtarzu daje wszystkim pokoleniom chrześcijan możliwość zjednoczenia się z Jego Ofiarą”. Z tą ofiarą jednoczą się nie tylko wierni żyjący na ziemi, lecz także ci, którzy już są w chwale nieba (KKK 1370), Ofiara eucharystyczna jest także składana za wiernych zmarłych w Chrystusie, „którzy jeszcze nie zostali całkowicie oczyszczeni”, by mogli wejść do światłości i pokoju Chrystusa (KKK 1371). Tak więc w owocach wspólnych (generalnych, uniwersalnych) każdej sprawowanej Mszy Świętej uczestniczy cały Kościół.
2. **Szczególny** – specjalny (ministerwlis, medius) – jest to owoc, który spływa z Mszy Świętej wskutek wyraźnej aplikacji kapłana celebrującego. Spływa na tego, za kogo Msza Święta jest celebrowana, Owoc ten albo uprasza łaskę, albo ma charakter przebłagalny lub zadośćuczynny. Osoba, której celebrans przeznacza ten owoc, osiąga go w sposób niechybny, jeśli tylko nie stawia przeszkody do jego osiągnięcia. To właśnie ten rodzaj owocu Eucharystii mają na uwadze wierni, gdy „zamawiają Msze święte u kapłanów”. Kiedy w czasie Mszy słyszymy zapowiedź, w jakiej intencji (intencjach) jest ona sprawowana, oznacza to, że kapłan (kapłani) aplikują szczególnie – specjalny owoc sprawowanej Eucharystii w ogłoszonej intencji. Nie oznacza to, że wszyscy uczestnicy tej Mszy mają obowiązek przedstawiania Bogu tej intencji. Zapewne w tej intencji we Mszy będzie uczestniczyła osoba „zamawiająca” daną intencję oraz wierny w jakiś sposób związany z „odprawianą intencją”. Jednak każdy wierny „przychodzi na Mszę z własną intencją”.
3. **Osobisty** (specialissimus) owoc przysługuje wyłącznie samemu celebransowi z racji godnie złożonej ofiary. Ten owoc również może mieć charakter błagalny, przebłagalny i zadośćuczynny. Powoduje on wzrost osobistej świętości kapłana. Celebrans więc nie może go w całości przekazać innym, co jednak nie oznacza, że nie może modlić się w osobistych intencjach w tej samej Mszy, której owoce szczególnie aplikuje w intencji wskazanej przez wiernych. Absolutnie jednak nie można tego owocu aplikować jako drugiej intencji, za którą przyjąłby ofiarę w tej samej Mszy.

» Aplikacja Mszy Świętej

W teologii i prawie kanonicznym funkcjonuje użyte już wyżej określenie aplikacja Mszy. Słowo aplikacja pochodzi z łaciny: applicatio i oznacza przydzielenie, zastosowanie. Aplikacja Mszy to odprawienie przez kapłana Eucharystii w określonej intencji, czyli przydzielenie jej szczególnego – specjalnego owocu. Aplikacja Mszy nie niesie ze sobą żadnego automatyzmu zbawienia. Owoce Mszy nie „docierają” mechanicznie do osób, którym są aplikowane, lecz przyjmowane są przez nie w zależności od ich zjednoczenia z Bogiem przez wiarę, nadzieję i miłość. Zgodnie z tradycją Kościoła owoce Mszy Świętej mogą być aplikowane w jakiegokolwiek godziwej intencji. Można je więc ofiarowywać w intencjach żywych i zmarłych, w potrzebach własnych, Kościoła, świata itd. Jednak zamówiona intencja musi być godziwa, nie wolno bowiem ofiarowywać owoców Mszy Świętej w intencjach złych ze swej natury, np. życząc komuś czegoś złego. Niemożna również aplikować Mszy za świętych i błogosławionych, ponieważ są zbawieni. Co się tyczy świętych i błogosławionych, można aplikować odnośnie do pomnożenia ich kultu. Podobnie do sług Bożych aplikuje się Msze o ich beatyfikację. Pięknym zwyczajem w Kościele jest troska o aplikowanie Mszy za konkretnych zmarłych czy za „dusze w czyśćcu cierpiące”. Niepoprawne jest jednak sformułowanie intencji Mszy czy modlitwy za „dusze znikąd niemające ratunku”, bo takich po prostu nie ma. Kościół bowiem w każdej Mszy (i nie tylko) modli się za wszystkich zmarłych.

Przed Kodeksem prawa kanonicznego z 1917 roku pojawiły się dyskusje, czy rzeczywiście kapłan za wszystkich, oprócz wyżej wymienionych, żyjących i zmarłych może aplikować Mszę. Zastanawiano się, czy można aplikować Mszę za heretyków występujących przeciwko Kościołowi. Obecnie nie ma takich wątpliwości. Można aplikować za nieochrzczonych, heretyków, ekskomunikowanych o ich nawrócenie. Jednak okoliczności nakazują, aby czynić to bez rozgłosu. Można również aplikować Mszę za katolików, którym odmówiono pogrzebu katolickiego. Odmowa pogrzebu katolickiego zawiera w sobie zakaz celebrowania Mszy Świętej pogrzebowej (KPK, kan. 1185), czyli celebrowania jej w sposób publiczny jako pogrzebowej. Jednak owoce Mszy Świętej mogą być aplikowane zmarłym, którym odmówiono pogrzebu katolickiego.

W czasie ogłaszania intencji Mszy Świętej możemy np. usłyszeć, że „jeden z kapłanów odprawia w pewnej intencji”. Oznacza to, że ten kapłan również może jej nie znać, natomiast owoce sprawowanej Mszy aplikuje w intencji, jaką miała na uwadze osoba ją „zamawiająca”. W praktyce Kościoła funkcjonuje w tym przypadku pojęcie *ad intentionem dantis* (zgodnie z intencją dającego), w skrócie *dantis*. Określenie intencji Mszy Świętej przez celebransa powinno nastąpić najpóźniej przed konsekracją wina. Sprawcą aplikacji Mszy Świętej jest kapłan, który ją celebrowa. Tego uprawnienia nikt nie może mu odebrać.

» „Gregorianka” - specyficzna aplikacja owoców Mszy

Specyficznym sposobem aplikowania owoców Mszy Świętej jest Msza gregoriańska, nazywana potocznie gregorianka. Nazwa wywodzi się od św. Grzegorza Wielkiego (1604), który jako pierwszy polecił przez kolejne trzydzieści dni aplikować Msze za jednego zmarłego. Według prywatnych objawień zmarły został uwolniony od kary czyśćca. Od tamtego czasu przyjęła się praktyka aplikowania w ciągu kolejnych trzydziestu dni Mszy Świętej za jednego zmarłego, aby został uwolniony z kar czyśćcowych. W praktyce wymagano, aby Msze gregoriańskie były aplikowane w ciągu trzydziestu kolejnych dni bez jakichkolwiek przerw, i to bez względu na przyczynę takiej przerwy. Z czasem dopuszczano pewne wyjątki, np. gregorianka mogła być przerwana na ostatnie trzy dni Wielkiego Tygodnia, jednak po tych trzech dniach należało uzupełnić aplikację Mszy, tak żeby w sumie było ich trzydzieści.

W innych sytuacjach, jeśli się to działo bez winy aplikującego, były różne opinie co do skutków ewentualnego przerwania gregorianki. Sprawę rozstrzygnęła Kongregacja Soboru 24 lutego 1967 roku wyjaśnieniem, że Msza gregoriańska, którą przerywa się z racji nieprzewidzianej uprzednio przeszkody, np. nagłej choroby, albo z powodu innej, byle rozumnej, przyczyny np. Mszy pogrzebowej lub za nowożeńców, posiada te same owoce wstawiennicze, jakie dotychczas przypisywała Mszy gregoriańskiej praktyka Kościoła i pobożność wiernych. Jeśli jednak gregorianka została przerwana, to istnieje obowiązek uzupełnienia jak najszybciej aplikacji Mszy do liczby trzydziestu. Ordynariusze zostali zobowiązani do czuwania, aby w tej ważnej sprawie nie dochodziło do nadużyć. Gregoriankę może celebrować jeden kapłan albo też kolejno kilku, nawet trzydziestu, w Mszy indywidualnej lub koncelebrowanej.

Zamiast podsumowania

Wśród zebranych myśli o aplikacji Eucharystii warto przypomnieć nauczanie Katechizmu Kościoła katolickiego (1419): „*Chrystus, przechodząc z tego świata do Ojca, dał nam w Eucharystii zadatek swojej chwały; udział w Najświętszej Ofierze utożsamia nas z Jego Sercem, podtrzymuje nasze siły w czasie ziemskiej pielgrzymki, budzi pragnienie życia wiecznego i już teraz jednoczy nas z Kościołem niebieskim, ze świętą Dziewicą Maryją i wszystkimi świętymi*”. Wierni, którzy proszą o Mszę Świętą w danej intencji, i kapłani aplikujący jej owoce w danej intencji niejako „ukierunkowują” łaski zbawienia, które Chrystus przez swoją ofiarę rozlewa na Kościół.

Ks. Andrzej Orczykowski TChr

SOBOTA - 17.06.2017 Wspomnienie św. Brata Alberta Chmielowskiego, zak.

7:00 Dziękczynna w int. Natalii z okazji 81- urodzin z podz. za otrzym. łaski, z prośbą o Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie

13:00 Ślub: Ćwikła Rafał - Agata Potocka

17:00 Dziękczynna w int. Jana Herbut z okazji kol. urodzin z podz. za otrzym. łaski z prośbą o Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie

NIEDZIELA - 18.06.2017 XI NIEDZIELA ZWYKŁA

8:00 Za + Teresę Klepacz (od rodziny Musiałów)

9:30 W int. Pawła i Bożeny z prośbą o Boże błog. i potrzebne łaski w rodzinie

11:00 W int. dzieci przyjmujących Sakrament Chrztu św. i rocznych dzieci ich rodziców i chrzestnych;
Chrzest: Alicja Piechocka, Agata Zuzanna Dudek, Zuzanna Pietruś, Piotr Dygała Oliwia Felis, Szymon Felis, Leon Koszowski, Tymoteusz Florian Matuszczyk
Roczek: Alicja Felis, Michalina Szmel, Aleksander Kwiek, Ksawery Tomczak

12:30 SUMA ODPUSTOWA

Dziękczynna w int. Rafała Ulatowskiego z ok. kol. ur.

17:00 Za ++ rodziców Władysławę i Antoniego Wyląg, siostrę Irenę Ściągą, brata Zenona Wyląg

PONIEDZIAŁEK - 19.06.2017

7:00 W int. mieszkańców z ul. Wielkopolskiej 10, 12, 14, 16.

17:00 Za ++ mamę Zofię Stelmach, rodziców Katarzynę i Stanisława Rejtan

WTOREK - 20.06.2017

7:00 Za +Janusza Stempkowskiego (od sąs. z ul Małopolskiej kl.61)

17:00 Za + Józefę Bogdanik w 5. r.ś., męża Michała oraz ++ z rodziny

ŚRODA - 21.06.2017 Wspomnienie św. Alojzego Gonzagi, zak.

7:00 Za ++ męża Mariana w 1. r. śm. i syna Bogdana Mglej w 5. r. śm.

17:00 Za +Bonifacego Ślazińskiego w 3. r. śm.

CZWARTEK - 22.06.2017

7:00 Za + Stanisławę Toczek i Alfreda Kopel (od sąsiadów z ul. Wielkopolskiej kl.14.)

10:00 Zakończenie Roku Szkolnego- SP nr. 9.

17:00 Dziękczynna w int. Marii z okazji kol. urodzin z podz. za otrzym. łaski z prośbą o Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie

PIĄTEK - 23.06.2017 UROCZYŚĆ NAJŚWIETSZEGO SERCA PANA JEZUSA

7:00 Za ++ Adama Bieniek i Tadeusza Zaremba

17:00 Za + męża Janusza Stempkowskiego

SOBOTA - 24.06.2017 UROCZYŚĆ NARODZENIA ŚW. JANA CHRZCICIELA

7:00 Za ++ Jadwigę, Jana, Sergiusza, Antoniego, Bogumiła i wszystkich krewnych i spokrewnionych

15:00 Ślub: Michał Fiałek - Monika Ściślak

17:00 Za ++ Władysława Krupskiego, rodziców z obu stron i Waldemara Busse

NIEDZIELA - 25.06.2017 XII NIEDZIELA ZWYKŁA

8:00 Za + + Sewerynę Zemło i Henryka Podeszwa

9:30 Za ++ mamę Bronisławę Tylkowską, rodziców z rodziny Szyperek i Tylkowskich oraz ++ z rodziny Omilian i Kłoczko

11:00 1. Za ++ rodziców z obu stron Marię i Jana, Annę i Maksyma, siostrę Hanię, braci Janka i Józefa, dziadków oraz rodziców chrzestnych z obu stron

2. W int. ks. Piotra z podziękowaniem za trud pracy duszpasterskiej w naszej parafii. Po Mszy św.

Chrzest: Zofia Katarzyna Himz

17:00 Dziękczynna w int. Mieczysława Kosik z ok. 80-urodzin z podz. za otrzym. łaski z prośbą o dalsze Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie na dalsze lata życia

PONIEDZIAŁEK - 26.06.2017

7:00 Za + syna Wojciecha Kudzin w 42. rocz. rocz. urodzin

17:00 Za dusze w czyścicu cierpiące

WTOREK - 27.06.2017

7:00 Za ++ mamę Władysławę w kol. rocz. śm.,++ z rodzin

17:00 Za + Zenona Kęśickiego

ŚRODA - 28.06.2017 Wspomnienie św. Ireneusza, bpa i męcz.

7:00 Za + Wojciecha Lambrych w 1. rocz. śm.

17:00 Dziękczynna w int. Ewy z okazji 50-urodzin z podz. za otrzym. łaski z prośbą o dalsze Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie na dalsze lata życia

CZWARTEK - 29.06.2017 UROCZYŚĆ ŚW.**APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA**

7:00 Za + + męża Hertmuta Smerczek, rodziców Różę Karola i Ernesta, Karola i Joannę, ++ z rodziny Michacz

17:00 Za ++ żonę Annę Bigas, rodziców z obu stron, dziadków Bigas i Porcja

PIĄTEK - 30.06.2017

7:00 Za + Bogumiłę Pieszko (od Małgorzaty i Zbigniewa)

17:00 Za ++ miesiąc po śm.: Halina Koszewska, Elżbieta Górecka, Cristian Cukiernik, Jan Kopertowski, Władysława Związek, Ludwik Remiszewski

SOBOTA - 01.07.2017

7:00 Dziękczynna w int. Stanisława Mazur z ok. 65-urodzin z podz. za otrzym. łaski z prośbą o dalsze Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie na dalsze lata życia

10:00 ŚLUB: Remigiusz Urbaś-Noemi Urbaś

17:00 Za ++ rodziców Helenę i Józefa, Wandę i Kazimierza

NIEDZIELA - 02.07.2017 XIII NIEDZIELA ZWYKŁA

8:00 Dziękczynna w int. kapłanów naszej parafii, kleryków Marcina i Jakuba, s. zak. Amelii i Angeli, członków Żywego Różańca i naszych rodzin, polecamy chorych parafian z prośbą o Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie

9:30 Za + żonę Annę Mazur w 3. r. śm. ++ z rodziny Mazur, Trybuś, Sobik oraz w int. męża Stanisława Mazur z ok. 57. rocz. urodzin

11:00 W int. dzieci przyj. Sakrament Chrztu św.:
Wojciech Piotr Grzelak

17:00 Dziękczynna w int. Zofii i Michała Chudaszek z ok. 55-lecia Sakramentu Małżeństwa z podz. za otrzym. łaski z prośbą o dalsze Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie na dalsze lata życia

PONIEDZIAŁEK - 03.07.2017 ŚWIĘTO ŚW. TOMASZA, APOSTOŁA

7:00 Za + Zenona Kowalskiego (od sąs. z ul. Wielkopolskiej kl. 59)

17:00 Za + Marię Bogumiłę Gała (od brata Leszka)

WTOREK - 04.07.2017

7:00 Dziękczynna w int. Władysława z okazji kol. urodzin z podz. za otrzym. łaski z prośbą o dalsze Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie na dalsze lata życia

17:00 Za ++ męża Józefa Adamczyk w 15. rocz. śm. i rodziców z obu stron

ŚRODA - 05.07.2017

7:00 Za + Jana Kopertowskiego (od sàs. z kl. 29.)

17:00 Za ++ mamę Aleksandrę Trzepizur w 1. rocz. śm., i ojca Bronisława

CZWARTEK - 06.07.2017 Wspomnienie bł. Marii Teresy Ledochowskiej, dz.

7:00 Za + męża Józefa Kozieł w 6. rocz. śm.

17:00 W int. Legionu Maryi, Legionistów, auksyliatorów, kapłanów naszej parafii, kleryków Marcina i Jakuba, s. zak. Amelii i Angeli, o nowe powołania kapłańskie, zakonne i misyjne za śp. ks. Andrzeja Kaczmarka

PIĄTEK - 07.07.2017

7:00 Za + męża Eugeniusza Nowak w 1. rocz. śm.

17:00 W int. Apostolstwa Modlitwy o Boże błog. i zdrowie

SOBOTA - 08.07.2017 Wspomnienie św. Jana z Dukli, prezb.

7:00 rez.

17:00 Za ++ Stefana Giemza w 6. rocz. śm., żonę Annę, córkę Krystynę oraz ++ z rodzin Giemza i Kostka

NIEDZIELA - 09.07.2017 XIV NIEDZIELA ZWYKŁA

8:00 Za ++ syna Roberta Chachołek w 1. r. sm., rodziców Jadwigę i Wilhelma Milion

9:30 Z podziękowaniem za otrzymane łaski dla całej rodziny oraz kol. rocz. urodzin męża Jerzego z prośbą o Boże błog., Dary Ducha św., opiekę Matki Najświętszej i zdrowie

11:00 Za + mężą Franciszka w 2. r. śm, ++ rodziców z obu stron, braci, szwagrów, dziadków, wszystkich krewnych z rodziny i dusze w czyścicu cierpiące Po Mszy św. chrzest: Aleksander Stanisław Krzemyk

17:00 Za + Wiktora Brzoza w 9. r. śm. oraz ++ z rodziny Brzoza, Studnic, Kozieł, Konik i Świąder

PONIEDZIAŁEK - 10.07.2017

7:00 Za ++ Eugenię i Wojciecha Fuszara

17:00 Za + żonę Jadwigę Pająk w rocz. urodzin

WTOREK - 11.07.2017 ŚWIĘTO ŚW. BENEDYKTA, opata, patrona europy

7:00 Za ++ brata Jana, szwagrów Stanisława, Jana i chrzestnych

17:00 W int. syna Krzysztofa, synowej Danuty ich dzieci Dawida, Krysi i Kasi, z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o Boże błog., opiekę Matki Najświętszej, Dary Ducha św. i zdrowie

ŚRODA - 12.07.2017 Wspomnienie św. Brunona

Bonifacego z Kwerfurtu, bpa i męcz.

7:00 Za ++ rodziców Genowefę i Juliana Chciuk, babcie Majewską i rodzeństwo

17:00 Za + żonę Annę Alejsiak w rocz. urodzin

CZWARTEK - 13.07.2017 Wspomnienie św. pustelników Andrzeja Świerada i Benedykta

7:00 Za + + Jadwigę Tworożyńską w 10.r.śm., Józefa Tworożyńskiego w 23. r.śm.

17:00 Za ++ męża Winicjusza, rodziców z obu stron, Zenona i Mirosławę

PIĄTEK - 14.07.2017

7:00 Dziękczynna w int. Mirosławy Klusiewicz z ok. 60-urodzin

17:00 Za ++ rodziców Eugenię i Zygmunta, Aniełę i Kazimierza, siostrę Elżbietę w kol. r. śm.

SOBOTA - 15.07.2017 Wspomnienie św. Bonawentury, bpa i dK

7:00 Za + Zenona Kowalskiego (od sàs. z Wielkopolskiej kl. 59)

17:00 Dziękczynna w int. Zdzisławy i Antoniego ok. 50-lecia Sakramentu Małżeństwa. Po Mszy św. Chrzest:

Alan Jan Kampik, Mateusz Andrzej Wolniczek

NIEDZIELA - 16.07.2017 XV NIEDZIELA ZWYKŁA

8:00 Za ++ Genowefę, Feliksa i Marka Gasińskich oraz Lucjana Barańskiego, ++ z rodzin Barańskich i Gasińskich

9:30 Za parafian / Za + rodziców Jana i Helenę Jaskuła oraz Annę Duziak

11:00 W int. dziecie przyj. Sakrament Chrztu Św. i rocznych dzieci

17:00 Za + Janinę Kasprzyk

CHRZEST ŚWIĘTY

30.04.2017 Jakub Tomasz Tymiański

07.05.2017 Emilian Lipka
Kornelia Remiszewska
Maciej Gutowski
Oliwier Czerniakowski

04.06.2017 Dawid Bartkowiak
Igor Franczuk
Hanna Gondek
Marcelina Kowalik
Kacper Lewandowski
Marek Stożek

11.06.2017 Zofia Majka
Nikodem Gładosz
Nikolas Rymer

ROCZKI

21.05.2017 Iga Sutkowska

04.06.2017 Michalina Pietrzak

ŚLUBY

08.04.2017 Adam Bernas & Agata Wityk

21.04.2017 Kamil Stuchlik & Dominika Dobrowolska

02.06.2017 Andrzej Gajowiak & Joanna Rejmoniak

10.06.2017 Tomasz Janik & Justyna Pawlinów

ODESZLI DO WIECZNOŚCI

Elżbieta Górecka	ur. 1968	+ 16.05
Christian Cukiernik	ur. 1941	+ 05.06
Jan Kopertowski	ur. 1951	+ 04.06
Ludwik Remiszewski	ur. 1949	+ 11.06
Władysława Związek	ur. 1938	+ 10.06

PARAFIALNE GRUPY MODLITEWNO – FORMACYJNE

ZAPRASZAJĄ NA SPOTKANIA:

ŻYWY RÓŻANIEC - w pierwszą niedzielę miesiąca po porannej Mszy św. o godzinie 8:00

APOSTOLSTWO MODLITWY - w piątek o godzinie 10:00

LEGION MARYI - w poniedziałek po wieczornej Mszy św. o godzinie 17:00

GRUPA CHARYTATYWNA - w pierwszy piątek miesiąca po wieczornej Mszy św.

MINISTRANCI - w sobotę o godzinie 9:00

DZIECI MARYI - w sobotę o godzinie 10:00 (przerwa wakacyjna)

Kancelaria parafialna:

poniedziałek, środa, czwartek 14:00 – 16:00, wtorek, piątek 8:00 – 10:00
Parafia Świętego Brata Alberta w Jastrzębiu-Zdroju.
ul. Wielkopolska 20 a, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, tel. 32 471 02 28
e-mail: jastrzebie.albert@archidiecezja.katowice.pl www.albert-jastrzebie.pl

Być dobrym jak chleb

Pismo parafii Św. Brata Alberta w Jastrzębiu-Zdroju.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i przeredagowywania artykułów.

Finiał z piosenką - wieczór muzyczny kończący charytatywny rajd rowerowy "Dla Gabrysi"

Wznoszę me oczy ku górom,
pomoc nadejdzie od mego Pana.
Czuwa nade mną jest cieniem,
Ten który stworzył niebo i ziemię.

Wycieczka dzieci i ministrantów do Pszczyny

